

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การพัฒนาประเทศ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาคณะผู้สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน มุ่งเตรียมคนให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพคนไทยทุกช่วงวัยให้มีภูมิคุ้มกันเพื่อเข้าสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเสริมสร้างศักยภาพของคนในทุกมิติให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรง มีสติปัญญาที่รอบรู้ และมีจิตใจที่สำนึกในคุณธรรม จริยธรรม มีความเพียร และรู้คุณค่าความเป็นไทย มีโอกาสและสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิต ควบคู่กับการเสริมสร้างสภาพแวดล้อมในสังคมและสถาบันทางสังคมให้เข้มแข็งและเอื้อต่อการพัฒนาคณะ รวมทั้งส่งเสริมการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นให้เข้มแข็งและสามารถสร้างภูมิคุ้มกันให้คนในชุมชน และเป็นพลังทางสังคมในการพัฒนาประเทศ (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 เล่ม 128 ตอนพิเศษ 152 ง ราชกิจจานุเบกษา. : 49)

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ได้ทรงมีพระบรมราโชวาทว่า “... การศึกษาเป็นเครื่องมือของการพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ ทัศนคติ ค่านิยม และคุณธรรม จริยธรรมของบุคคล เพื่อให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ...” ในสภาพการณ์ปัจจุบัน การพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมมีการแข่งขันสูงมากขึ้น ภายใต้กระแสของโลกไร้พรมแดนในศตวรรษที่ 21 นั้น ต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว และส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิต ตลอดจนวิถีความเป็นอยู่ในสังคม เทคโนโลยีสารสนเทศเริ่มเข้ามามีบทบาทในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นทางด้านคอมพิวเตอร์ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อโทรทัศน์ โทรศัพท์ มือถือ สัญญาณดาวเทียม ตลอดจนการค้นคว้าข้อมูลข่าวสารทางอินเทอร์เน็ต และอื่น ๆ ทำให้การแข่งขันทางเศรษฐกิจมีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น ท่ามกลางภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ ข้ำวของเครื่องใช้พากันปรับราคาสูงขึ้น หนทางแก้ไขเพื่อช่วยให้เราใช้ชีวิตอยู่อย่างมีความสุข ผ่านพ้นวิกฤติการณ์เหล่านี้ไปได้ ก็เห็นจะเป็นการกินอยู่อย่างประหยัด ไม่ฟุ่มเฟือย ไม่ฟุ้งเฟ้อ สมดังพระปณิธานแห่งองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ทรงสอนสั่งลูกหลานไทยเสมอ ให้รู้ซึ่งถึง

ความหมายของคำว่า “พอเพียง” การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้น ต้องสร้างพื้นฐาน คือ ความพอมีพอกิน พอใช้ของประชาชนส่วนใหญ่เป็นเบื้องต้นก่อน โดยใช้วิธีการและใช้อุปกรณ์ที่ประหยัด แต่ถูกต้องตามหลักวิชา เมื่อได้พื้นฐานมั่นคงพร้อมพอควรและปฏิบัติได้แล้ว จึงค่อยสร้างค่อยเสริมความเจริญและฐานะเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้น โดยลำดับต่อไป หากมุ่งแต่จะทุ่มเทสร้างความเจริญ ยกเศรษฐกิจขึ้นให้รวดเร็วแต่ประการเดียว โดยไม่ให้แผนปฏิบัติการสัมพันธ์กับสภาวะของประเทศและของประชาชนโดยสอดคล้องด้วย ก็จะเกิดความไม่สมดุลในเรื่องต่าง ๆ ขึ้น ซึ่งอาจกลายเป็นความยุ่งยากล้มเหลวได้ในที่สุด (กระทรวงศึกษาธิการ. 2549 : Online)

ในประเทศไทยปัญหาของเยาวชนในด้านการขาดคุณธรรมจริยธรรมเป็นปัญหาอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งเยาวชนส่วนใหญ่ได้แก่ นิสิต นักศึกษา ผู้ซึ่งจะเติบโตขึ้นไปเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติในอนาคต อันใกล้ มีสภาพลักษณะที่ไม่ดีหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องยาเสพติด การพนัน การเที่ยวกลางคืน การรับค่านิยมของต่างประเทศจนกระทั่งสูญเสียความเป็นไทยไป จากการศึกษาสภาพการณ์เด็กและเยาวชน ปี 2548 – 2549 พบว่า เยาวชนในสถาบันอุดมศึกษา 49 % กินเหล้า 23% สูบบุหรี่ 31% เที่ยวกลางคืนวัน เสาร์อาทิตย์ เยาวชนต่ำกว่า 25 ปี ก่อคดีอาชญากรรม 32,000 คดีต่อปี วัยรุ่นต่ำกว่า 19 ปี ทำคลอดปีละ 70,000 คน เยาวชน 19 – 25 ปี พยายามฆ่าตัวตาย ปีละ 4,000 คน เยาวชน 30% ยอมรับว่าเคยมีเพศสัมพันธ์แล้ว (อมรวิรัช นาคทร, 2551 : Online) นอกจากนี้ สมพงษ์ จิตระดับ (อ้างถึงใน บุญเลิศ จุลเกียรติ.2551: Online เข้าถึงเมื่อ 15/05/2554) พบลักษณะเสื่อม 12 ประการของเด็กไทยรุ่นนี้คือ 1) สติปัญญาต่ำลง 2) อ่อนแอและเสเพลสิ่งเสพลิด 3) อารมณ์ก้าวร้าวรุนแรง 4) หมกมุ่นทางเพศ 5) มีแนวโน้มจะก่อ อาชญากรรม 6) ดิดหลงในวัตถุ 7) เห็นแก่ตัว เอาแต่ได้ ไม่เชื่อเรื่องส่วนรวม 8) ไม่มีศาสนาและ วัฒนธรรม ไม่รู้จักชี้ชั่ว 9) เครียดและไม่มีความสุขกับการเรียนรู้ 10) ชอบลอกเลียนและหาความสำเร็จ โดยไม่เลือกวิธีการ 11) ชอบเล่นการพนัน 12) ทำงานหนักไม่เป็น

จากข้อความข้างต้นจะเห็นว่า พฤติกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นเกิดจากการขาดคุณธรรม จริยธรรม การสร้างจิตสำนึกคุณธรรมและจริยธรรม ซึ่งจะช่วยสังคมให้เข้มแข็งและมีเศรษฐกิจที่ดี เป็นการ ยกกระดับคุณภาพชีวิตของคนให้อยู่ดีมีสุข รู้จักความพอประมาณอย่างมีเหตุผล และมีระบบภูมิคุ้มกันที่ดี โดยควบคู่ไปกับการพัฒนาที่มุ่งสู่คุณภาพในทุกด้าน โดยเฉพาะการเสริมสร้างคน ให้มีความรู้ มีภูมิปัญญารู้เท่าทันโลก เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและสร้างคุณค่าที่ดีในสังคมบนพื้นฐาน ของเอกลักษณ์ความเป็นไทย สังคมคุณภาพที่ยึดหลักความสมดุล มีความพอดี ซึ่งสามารถสร้างคนให้เป็นคนดี คนเก่ง พร้อมด้วย คุณธรรม จริยธรรม มีวินัย มี

ความรับผิดชอบ มีจิตสำนึกพึ่งตนเองได้ มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุข อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคนอันเป็นพื้นฐานในการพัฒนาประเทศ จึงเป็นเรื่องจำเป็น อย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาเยาวชนไทยให้ดีขึ้นในทุกๆ ด้านสังคมก็就会有ความสุข แต่ถ้านักศึกษาไม่มีคุณธรรมจริยธรรม ก็จะมีแต่ความวุ่นวาย เดือดร้อน เกิดการเอารัดเอาเปรียบ แก่งแย่ง แม้จะมีกฎหมายบังคับไว้ คนก็พยายามที่จะหลีกเลี่ยงในปัจจุบันปัญหาจากความบกพร่องทาง จริยธรรมเกิดขึ้นทั่วโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศที่ด้อยการศึกษาและด้อยพัฒนาทางด้านคุณธรรม จริยธรรม สังคมมีแต่ความสับสน วุ่นวาย คลง เอรัดเอาเปรียบ การรบรามาฟัน เบียดเบียนอยู่ ตลอดเวลา และทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้นตามลำดับเพราะสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นรากเหง้าแห่งความชั่ว หากไม่ มีการแก้ไขความพินาศจะเกิดขึ้นทั่วโลก ท่านพุทธทาสภิกขุเป็นผู้หนึ่งที่ได้พิจารณาเห็นเหตุการณ์ และ กล่าวย้ำเตือนเสมอว่า “ถ้าศีลธรรมไม่กลับมาโลกก็จะพินาศ” ศีลธรรมในที่นี้หมายความถึง คุณธรรม จริยธรรมนั่นเอง ไทยเป็นประเทศหนึ่งที่มีปัญหาหลายอย่างทางสังคม ซึ่งมีต้นเหตุมาจากคนในชาติยังไม่ได้รับการศึกษาที่ดีและ บกพร่องทางคุณธรรมจริยธรรม ทำให้คนจำนวนมากไม่มีเหตุผล ขาดระเบียบวินัย ขาดความรักสามัคคีและยังมีการเบียดเบียน ทุจริต คอร์รัปชันอยู่มาก เพราะการใช้จ่ายไม่ประหยัด หลงในกระแสวัตถุนิยม แม้จะมีการกระตุ้นเตือนอยู่ ตลอดเวลา แต่คนก็ไม่มีการตระหนักเท่าที่ควร นอกจากนั้น คุณธรรมจริยธรรมเป็นเรื่องนามธรรม ที่แก้ไขและพัฒนาได้ยาก ต้องใช้เวลาและกระทำอย่างต่อเนื่อง จึงต้องอาศัยบทบาทของทางการศึกษา ในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของคนในชาติ ในการปฏิรูปการศึกษาจึงเน้นเรื่องคุณธรรมจริยธรรม และนำลงสู่การปฏิบัติ โดยในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2545 : 3) กำหนดความมุ่งหมายใน การจัดการศึกษาให้เป็น ไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข สถาบันการศึกษา ในฐานะมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคน จำเป็นต้องให้การศึกษารอบด้าน ทั้ง พัฒนาความเป็นคน (Manhood) พัฒนากำลังคน (Man Power) นอกจากนั้น ยังต้องพัฒนาศักยภาพของ คน (Man Potential) เพื่อเสริมสร้างความสามารถที่ค้ำอยู่สู่ความเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละบุคคลอีกด้วย ทั้งนี้ เพื่อผลิตคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ตามที่สังคมและประเทศชาติต้องการ

ในแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 11 กำหนดให้การศึกษาระดับอุดมศึกษาต้องมีคุณภาพตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา อย่างน้อย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์

ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ รวมถึงมีทักษะตรงกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศทุกด้าน โดยเฉพาะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีกระบวนการทัศน์ใหม่ในการเรียนรู้ และสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองตลอดชีวิต เปลี่ยนจากการท่องจำเป็นการคิดวิเคราะห์ เปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้ให้มีเป้าหมายในการนำความรู้ไปใช้ได้จริง มีทักษะในการดำรงชีวิต มีความเป็นผู้นำ มีจิตอาสาและความรับผิดชอบต่อสังคม มีความสามารถในการสื่อสาร สามารถดำรงชีวิตและประกอบอาชีพได้ในประชาคมอาเซียน รวมทั้งเป็นพลเมืองที่มีคุณค่าของโลก ตลอดจนดำรงไว้ซึ่งเอกลักษณ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นไทยที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พร้อมทั้งจะพัฒนาตนเองหลังเข้าสู่ตลาดงาน โดยผ่านระบบติดตามคุณภาพบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษา (แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559 : 20))

ในสังคมไทยได้รับอิทธิพลกระแสโลกาภิวัตน์จากชาติตะวันตกอย่างต่อเนื่องทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านเศรษฐกิจ ด้านเทคโนโลยี ด้านสังคมและด้านวัฒนธรรมเป็นอย่างมาก ที่เห็นได้ชัดก็คือ ความเป็นอยู่ของคนไทยในสังคมมีความสะดวกสบายยิ่งขึ้น การดำรงชีวิตไม่ได้อาศัยแค่เพียงปัจจัยสี่เป็นเครื่องหล่อเลี้ยงชีวิตเหมือนสมัยก่อนแต่ยุคปัจจุบันความต้องการเกี่ยวกับการบริโภคได้ขยายกว้างออกไปตามกระแสการพัฒนาของประเทศและเทคโนโลยีที่ก้าวไกลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต ค่านิยมของคนไทยหันไปบริโภคความทันสมัยที่มาจากวัฒนธรรมชาติตะวันตก ได้แก่ การมีชีวิตที่หรูหราฟุ่มเฟือย การจับจ่ายซื้อสินค้า เพื่อแสดงสถานภาพทางสังคมหรือเสริมบารมี ล้วนแล้วแต่เป็นการบริโภคเพื่อตอบสนองความอยากมากกว่าความจำเป็น โดยเฉพาะในนักศึกษาที่กำลังจะเริ่มเข้าสู่ชีวิตวัยรุ่นซึ่งกำลังเป็นวัยที่อยู่ในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อ เป็นวัยที่เริ่มรับผิดชอบตนเองมากขึ้น มีอิสระในการใช้จ่ายเงิน ซื้อสิ่งของเครื่องใช้ และทรัพยากรธรรมชาติ จึงมีพฤติกรรมการบริโภคที่ยึดติดและลุ่มหลงในวัตถุสินค้าที่ฟุ่มเฟือยเกินความจำเป็น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความหลงใหลคลั่งไคล้สินค้าที่มียี่ห้อดัง นำเข้าจากต่างประเทศ เช่น เสื้อผ้า เครื่องประดับตามแฟชั่น โทรศัพท์มือถือและนาฬิกา เป็นต้น ซึ่งสินค้าพวกนี้มีราคาแพง แต่วัยรุ่นมีการหาซื้อมาใช้อย่างไม่คำนึงถึงการประหยัดและความจำเป็น ทำให้เกิดนิสัยการใช้จ่ายเงินที่เกินฐานะ ซึ่งในการใช้จ่ายของนักศึกษานี้ส่วนใหญ่จะเป็นไปในลักษณะของการตกเป็นทาสของวัตถุและใช้สินค้าเพื่อยกฐานะทางสังคมของตนเองเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อนและสังคม จะเห็นได้จากพฤติกรรมการซื้อโดยใช้อารมณ์และความรู้สึกซึ่งได้มาจากการเรียนรู้ค่านิยมในสังคม อิทธิพล

จากการโฆษณาสินค้าที่นำเสนอค่านิยมใหม่ ๆ เป็นสาเหตุให้เกิดความรู้สึกอยากซื้อ อยากได้ เป็นเจ้าของและใช้สินค้านั้นทั้ง ๆ ที่เป็นสินค้าที่ฟุ่มเฟือยที่ไม่จำเป็น (ระพิน ทองเนื้อพันธ์. 2550 : 2)

จะเห็นได้ว่า นักศึกษามีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินอย่างฟุ่มเฟือย ไม่รู้จักการใช้จ่ายเงินอย่างประหยัดและเหมาะสมกับฐานะตนเอง จากสภาพปัญหา และพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินที่ฟุ่มเฟือย มีผลกระทบที่เกิดขึ้นกับนักศึกษาโดยตรงในเรื่องการศึกษาและสุขภาพ กล่าวคือ นักศึกษาจะไม่สนใจการเรียนชอบหนีเที่ยวตามห้างสรรพสินค้า สถานบันเทิง อินเทอร์เน็ต เที่ยวกลางคืนกลับบ้านดึก ทำให้ผลการเรียนต่ำและในกลุ่มนักศึกษาจะมีการดื่มเหล้าและใช้สารเสพติด ทำให้สุขภาพทรุดโทรม นอกจากนี้แล้วยังส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของครอบครัว และสังคมอีก จากค่านิยมในการบริโภคเช่นนี้เกิดการแข่งขันในทางที่ผิด อวดมั่งอวดมี ด้วยการใช้เสื้อผ้าและเครื่องแต่งกายที่มีราคาแพงและนิยมตามกลุ่มเพื่อน สื่อมวลชน นักศึกษาที่ครอบครัวมีฐานะดีก็กระทำโดยไม่เดือดร้อนมากนัก แต่ถ้าอยู่ในครอบครัวที่ฐานะไม่ดีก็จำเป็นต้องพึ่งตนเองและจะทำทุกวิถีทางเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ตนเองหมายปอง สิ่งที่เกิดขึ้นก็คือ นักศึกษากลุ่มนี้จะหาทางออกโดยการหางานพิเศษทำ เช่น การลักขโมย การปล้นฆ่า การทะเลาะวิวาท การเล่นการพนัน รวมไปถึงการแพร่ระบาดของยาเสพติด ทำให้เกิดปัญหาและความเดือดร้อนขึ้นในครอบครัวของตนเอง สังคมและประเทศชาติได้ เกิดการสูญเสียทางด้านเศรษฐกิจเป็นจำนวนมาก เพราะแทนที่จะนำเงินจำนวนนี้ไปพัฒนาประเทศในด้านอื่น ๆ กลับต้องนำมาใช้กับการอุปโภค บริโภคที่ฟุ้งเฟ้อไม่เหมาะสมกับฐานะทางเศรษฐกิจของนักศึกษา ครอบครัวและประเทศชาติ ก่อให้เกิดปัญหาและผลกระทบมากมายตามที่กล่าวมา

ฉะนั้นจึงสมควรอย่างยิ่งที่จะคิดหาวิธีการป้องกัน และแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ควรเริ่มปลูกฝังตั้งแต่เด็กที่กำลังจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในอนาคตอันเป็นกำลังสำคัญของครอบครัว สังคมและประเทศชาติต่อไป จะต้องมึพฤติกรรมการประหยัด คือ จะต้องรู้จักใช้เงิน สิ่งของเครื่องใช้ และทรัพยากรธรรมชาติทั้งที่เป็นของตนเองและส่วนรวมให้เหมาะสมกับฐานะตนเองในการดำเนินชีวิต จะต้องลดพฤติกรรมฟุ่มเฟือย ด้วยความสำคัญของการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ที่จะต้องพัฒนาควบคู่กัน กับการพัฒนาความรู้ทางด้านวิชาการดังกล่าวข้างต้นด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยซึ่งมีหน้าที่ให้ความรู้แก่นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาวิจัย เพื่อศึกษาว่าปัจจัยใดที่มีผลต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมด้านการประหยัดของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย และหา รูปแบบการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ด้านการประหยัดของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏ

ราชวิทยาลัย เพื่อนำผลการวิจัยไปทำการวางแผนในการพัฒนานักศึกษาให้เป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม ควบคู่กับความรู้ ซึ่งจะนำไปสู่การแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับเยาวชน นักศึกษาใน สังคมปัจจุบัน เพื่อชีวิตก้าวไปสู่ความสุข และประสบผลสำเร็จ เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนา ชาติบ้านเมืองให้เจริญรุ่งเรืองต่อไป

คำถามการวิจัย

1. มีปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อคุณธรรม จริยธรรมด้านการประหยัดของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
2. รูปแบบการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมด้านการประหยัดของ นักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยที่เหมาะสมควรเป็นอย่างไร
3. การทดลองใช้ และผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ด้านการ ประหยัดของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อคุณธรรม จริยธรรมด้านการประหยัดของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
2. เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมด้านการประหยัดของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
3. เพื่อทดลองใช้และประเมินผลรูปแบบการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมด้านการ ประหยัดของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

สมมติฐานการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยนำมากำหนดเป็น สมมติฐาน ดังนี้

1. ปัจจัยด้านส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในสังคม และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา ส่งผลต่อคุณธรรม จริยธรรมด้านการประหยัดของ นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

2. คะแนนหลังจากทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมด้านการ
 ประหยัดของนักศึกษา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สูงกว่าก่อนการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาที่ผู้วิจัย
 สร้างขึ้น

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตการไว้ดังนี้

1. พื้นที่เป้าหมาย เป็นการศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยทุกแห่งทั่ว
 ประเทศ จำนวน 7 วิทยาเขต 3 วิทยาลัย 11 ศูนย์การศึกษา 2 ห้องเรียน

2. ขั้นตอนการวิจัย การวิจัยครั้งนี้แบ่งการวิจัยเป็น 3 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผล
 ต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมด้านการประหยัดของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราช
 วิทยาลัย

ระยะที่ 2 เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Quality Research) เพื่อสร้างรูปแบบการ
 พัฒนาคุณธรรม จริยธรรมด้านการประหยัดของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ระยะที่ 3 เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Research) เพื่อทดลองใช้
 รูปแบบการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมด้านการประหยัดของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราช
 วิทยาลัย กับกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

3. ประชากร และกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (Population and Sample) ที่ใช้ในการวิจัย

ระยะที่ 1

3.1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ระยะที่ 1

1) ประชากร ได้แก่ นักศึกษาคฤหัสถ์ ภาคปกติที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย
 มหามกุฏราชวิทยาลัย 7 วิทยาเขต 3 วิทยาลัย 11 ศูนย์การศึกษา 2 ห้องเรียน มีจำนวนนักศึกษา
 879 คน (มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย. 2554 : unpagged)

2) กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาคฤหัสถ์ ภาคปกติที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย
 มหามกุฏราชวิทยาลัย ซึ่งได้มาจากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของทาโรยามานะ (Taro
 Yamane. 1967 : 158) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 275 คน ผู้วิจัยได้ใช้การสุ่มตัวอย่างตามระดับชั้น

อย่างเป็นสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) และการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling)

3.1.2 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1) ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมด้านการประหยัดของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้แก่

1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่

1.1.1 บุคลิกภาพ

1.1.2 ความมีวินัย

1.1.3 เพศ

1.2 ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่

1.2.1 สภาพครอบครัว

1.2.2 ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

1.2.3 การเลียนแบบผู้ปกครองในการประหยัด

1.3 ปัจจัยสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย

1.3.1 การเลียนแบบครู-อาจารย์

2) ตัวแปรคั่นกลาง

2.1 ปัจจัยสภาพแวดล้อมในสังคม

2.1.1 การเลียนแบบสื่อในการประหยัด

2.1.2 การเลียนแบบเพื่อนในการประหยัด

3) ตัวแปรตาม (Dependent Variables) การประหยัดของนักศึกษา

3.2 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย การสร้างรูปแบบระยะที่ 2

การวิจัยในระยะที่ 2 ประกอบด้วย กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมด้านการประหยัดของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้แก่ พระสงฆ์ที่เป็นอาจารย์บรรยาย 5 รูป นักศึกษา 10 คน บุคลากรทางการศึกษา 5 คน ใช้เลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3.3 กลุ่มทดลอง และตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ระยะที่ 3

3.3.1 กลุ่มทดลอง ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยวิทยาเขต ร้อยเอ็ด จำนวน 40 คน

3.3.2 ตัวแปรที่ใช้ศึกษาในการวิจัย ได้แก่

- 1) ตัวแปรอิสระ คือ รูปแบบการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมด้านการ ประหยัดของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
- 2) ตัวแปรตาม คือ ผลลัพธ์ในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมด้านการ ประหยัดของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้แก่ การประหยัดของนักศึกษาและ ตัวแปรในระยะที่ 1 ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. รูปแบบ หมายถึง แผนการและวิธีการ กิจกรรม โครงการ หรือแนวทางการ ปฏิบัติงานจากสภาพเดิมไปสู่สภาพใหม่ที่ก้าวหน้าหรือเป็นไปในเชิงบวก โดยวิธีการหรือ กระบวนการที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดเอาไว้
2. คุณธรรม หมายถึง คุณลักษณะที่เป็นความดี ความงามที่มีอยู่ในจิตใจของแต่ละ บุคคล โดยได้ยึดถือปฏิบัติจนเป็นนิสัยและเป็นที่ยอมรับว่าเป็นสิ่งถูกต้องดีงามของบุคคลทั่วไป
3. จริยธรรม หมายถึง ความประพฤติ การปฏิบัติ ในสิ่งที่ดีงาม เป็นที่ยอมรับของ สังคม และตนเอง
4. การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม หมายถึง วิธีการที่จะช่วยให้นักศึกษานำไปสู่การ ประพฤติที่ดีงามในด้านต่าง ๆ อันประกอบด้วยคุณธรรมจริยธรรม ในเรื่อง การประหยัด
5. การประหยัด หมายถึง การแสดงออกถึงการรู้จักยับยั้งใจและรู้จักวางแผนการใช้จ่ายเงิน การใช้เวลา สิ่งของเครื่องใช้และทรัพยากรธรรมชาติทั้งที่เป็นส่วนตัวและส่วนรวมอย่าง ระมัดระวัง พอดีกับความจำเป็นเกิดประ โยชน์สูงสุด คุ่มค่าสมแก่ฐานะและรักษาไว้ให้มีใช้ได้ ยาวนาน
- 5.1 การประหยัดทรัพย์ หมายถึง การรู้จักสัดส่วนรายได้ของตนตามความจำเป็น รู้จักเลือกซื้อสิ่งของที่สามารถใช้ได้อย่างคุ้มค่าที่สุด ไม่ฟุ่มเฟือย สุรุ่ยสุร่าย เลือกใช้จ่ายแต่ ในสิ่งที่จำเป็นเท่านั้น โดยแบ่งทรัพย์ออกเป็นสัดส่วน ใช้จ่ายตามสัดส่วนให้พอดี

5.2 การประหยัดเวลา หมายถึง การรู้จักคุณค่าของเวลา และใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคมให้มากที่สุด โดยไม่ปล่อยเวลาให้เสียไปโดยเปล่าประโยชน์

5.3 การประหยัดสิ่งของและทรัพยากรธรรมชาติ หมายถึง การรู้จักประโยชน์และคุณค่าของทรัพยากรต่าง ๆ ได้แก่ สิ่งของเครื่องใช้ น้ำ และไฟฟ้า

6. คุณธรรมจริยธรรม ด้านการประหยัด หมายถึง พฤติกรรมที่นักศึกษาแสดงออกถึงการยับยั้งใจและรู้จักวางแผนการใช้จ่ายเงิน เวลา สิ่งของเครื่องใช้และทรัพยากรธรรมชาติ ทั้งที่เป็นของส่วนตัวและส่วนรวมให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่าที่สุด

7. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการประหยัด หมายถึง สิ่งที่ส่งผลต่อการใช้จ่ายเงิน เวลา สิ่งของเครื่องใช้และทรัพยากรอย่างประหยัดของนักศึกษา แบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยสภาพแวดล้อมในสังคม และปัจจัยสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

8 ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง ปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษา ได้แก่ บุคลิกภาพ ความมีวินัย มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

8.1 บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะเฉพาะของนักศึกษาที่แสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิดและพฤติกรรม การแสดงออกเพื่อตอบสนองความต้องการในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง เฉพาะตัว (พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2547 : 5)

8.2 ความมีวินัย หมายถึง พฤติกรรมที่นักศึกษาประพฤติปฏิบัติและควบคุมตนเองตามข้อบังคับระเบียบแบบแผนของสังคม

8.3 เพศ หมายถึง เพศชายและเพศหญิง

9 ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ สภาพครอบครัว ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว การเลียนแบบผู้ปกครองในการประหยัด

9.1 สภาพครอบครัว หมายถึง บิดามารดาหรือผู้ปกครองอยู่ร่วมกัน หย่าร้างกัน ถึงแก่กรรมและความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดากับนักศึกษา

9.2 ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว หมายถึง รายได้ของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองที่ได้ นับรวมกันเป็นรายเดือน

9.3 การเลียนแบบผู้ปกครองในการประหยัด หมายถึง พฤติกรรมที่นักศึกษาประพฤติปฏิบัติตามอย่างผู้ปกครองในเรื่องของการใช้จ่ายเงินอย่างรู้คุณค่าของเงิน การรู้จักใช้จ่ายเงินได้อย่างเหมาะสมกับเงินที่ตนเองได้รับ รู้จักใช้เวลาได้อย่างเหมาะสม และทรัพยากรธรรมชาติ ทั้งที่เป็นของส่วนตัวและส่วนรวมให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่าที่สุด

10 ปัจจัยสภาพแวดล้อมในสังคม ได้แก่ การเลียนแบบสื่อในการประหยัด การเลียนแบบเพื่อนในการประหยัด มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

10.1 การเลียนแบบสื่อในการประหยัดหมายถึง พฤติกรรมที่นักศึกษาประพฤติปฏิบัติตามอย่างสื่อในเรื่องของการใช้เงินอย่างรู้คุณค่าของเงิน การรู้จักใช้เงินได้อย่างเหมาะสมกับเงินที่ตนเองได้รับ ใช้เวลา และใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประโยชน์มากที่สุด จากการอ่านหนังสือ บทความ นิตยสาร การรับฟังรายการวิทยุ การรับชมรายการโทรทัศน์ และการรับชมภาพยนตร์เกี่ยวกับการใช้เงินอย่างประหยัดในการซื้อเสื้อผ้า การใช้โทรศัพท์ และการซื้อของใช้ส่วนตัวใช้เวลา และใช้ทรัพยากรธรรมชาติ

10.2 การเลียนแบบเพื่อนในการประหยัดหมายถึง พฤติกรรมที่นักศึกษาประพฤติปฏิบัติตามอย่างเพื่อนในเรื่องของการใช้เงินอย่างรู้คุณค่าของเงิน การรู้จักใช้เงินได้อย่างเหมาะสมกับเงินที่ตนเองได้รับ เพื่อให้เกิดประโยชน์มากที่สุด และรู้จักจัดสรรเงินส่วนหนึ่งในการอดออม

11 ปัจจัยสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย ได้แก่ สภาพแวดล้อมการเลียนแบบครู-อาจารย์

การเลียนแบบครู-อาจารย์ หมายถึงพฤติกรรมที่นักศึกษา ประพฤติปฏิบัติตามอย่างครู-อาจารย์ในเรื่องของการใช้เงินอย่างรู้คุณค่าของเงิน การรู้จักใช้เงินได้อย่างเหมาะสมกับเงินที่ตนเองได้รับ เพื่อให้เกิดประโยชน์มากที่สุดทั้งต่อตนเอง และครอบครัว ได้แก่ ครู-อาจารย์ซื้อของที่มิประโยชน์ ไม่ซื้อของตามผู้อื่น หรือตามอย่างในสื่อโฆษณา และรู้จักจัดสรรเงินส่วนหนึ่งในการอดออม ใช้เวลาและใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

12 นักศึกษา หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาที่เป็นภคหัตถ์ในภาคปกติอยู่ในมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

13 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย (ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พ.ศ. 2540) หมายถึง มหาวิทยาลัยเฉพาะที่ก่อกำเนิดมาจากพระพุทธศาสนา ที่เปิดทำการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาทั้งภิกษุและบุคคละทั่วไปมี 7 วิทยาเขต วิทยาลัย 3 แห่ง ศูนย์การศึกษา 11 แห่ง ห้องเรียน 2 แห่ง ในประเทศไทย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้คาดหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับประโยชน์ที่เป็นประเด็นหลักดังนี้

1. เป็นแนวทางให้เกิดการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมด้านการประหยัดของ นักศึกษาศาสนาอื่น ๆ โดยใช้รูปแบบการพัฒนาที่ค้นพบเป็นต้นแบบ
2. ทำให้นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย มีความประหยัด และสามารถดำรงชีวิตในสังคมอื่น ๆ ได้อย่างมีความสุข

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY